

KESKI-SUOMEN TYÖMARKKINAKATSAUS, Tammikuu 2025, Keski-Suomen ELY-keskus, 25.2.2025

Keski-Suomen työmarkkinoiden kokonaiskuva on heikko. Tilanne on ollut samantyyppinen jo pitkään aikaa. Maakunnan työttömyysaste kuuluu koko maan heikoimpien joukkoon. Suurista kaupungeista Jyväskylän työttömyysaste on ollut pitkään maan korkeimpia, mutta eräissä muissa isoissa kaupungeissa työttömyys on viime aikoina kasvanut nopeammin kuin Jyväskylässä. Uusien avointen työpaikkojen määrän väheneminen maakunnassa jatkuu. Työttömyyden suhteellinen kasvu on ollut suurinta Jyvässeudulla ja Joutsassa. Erityisesti naisten työttömyys on kasvanut, mm. koska kaupan alan ja julkishallinnon avointen työpaikkojen määrä on vähentynyt. Keski-Suomen työttömyyttä nostaa omalta osaltaan myös se, että työllisyyspalveluiden tarjonta on vähentynyt, ja palveluissa olevien työnhakijoiden määrä on laskenut. Korkeasti koulutettujen työttömyys on yksi Keski-Suomen työttömyyden ongelmakohdista. Korkeasti koulutettuja työttömiä on jo noin 2 900. Määrä on kasvanut vuodessa yli 400 työttömällä. Pitkäaikaistyöttömyys jatkaa edelleen kasvuaan. Mitä suurempi pitkäaikaistyöttömien määrä on, sen vaikeampaa on saada vähennettyä työttömyyttä.

Muutosneuvotteluja on alkuvuoden 2025 aikana (tilanne 21.2.2025) ollut 28 työnantajalla. Neuvottelujen pohjalta irtisanoutumistoteuma on vajaat 20 henkilöä, arvioitu irtisanomistarve on noin 340 henkilöä ja arvioitu lomautustarve on noin 320 henkilöä. Tuoreen pk-barometrin mukaan Keski-Suomessa pienten ja keskisuuren yritysten yleinen suhdannenäkymä on heikentynyt entisestään. Se on koko maan keskiarvoa heikompi. Pk-yritykset arvioivat, että niiden henkilöstön määrä ei kasva vuoden aikana, vaan se hieman laskee. Erityisesti investointien osalta Keski-Suomen pk-yritysten odotukset ovat koko maata ja naapurimaakuntia alhaisemmat. Noin neljännes vastaajista olettaa, että ne joutuvat sopeuttamaan toimintaansa. Luku on lähes sama kuin vuosi sitten. Näiden tietojen valossa voi odottaa, että muutosneuvottelujen määrä Keski-Suomessa pysyy edelleen melko korkeana ainakin alkuvuoden 2025 aikana. Pk-barometrin mukaan tilanne on Jyvässeudulla hieman valoisampi kuin mitä se on pohjoisessa ja eteläisessä Keski-Suomessa.

Työvoimapulasta ei Keski-Suomessa voida nyt puhua laajana ilmiönä, koska työttömyys jatkaa kasvuaan. Muutosneuvotteluja on viimeisten kuukausien aikana käyty jopa sellaisilla aloilla, joita ennen pidettiin hyvin vahvoina työllistävinä aloina, kuten ICT-ala ja sote-ala. Onneksi kuitenkin osa keskisuomalaisista työnantajista on pitkästä aikaa alkanut rekrytoida uusia työntekijöitä. Myös uusista investoinneista on vähitellen alkanut tulla uutisia. Monia merkittäviä investointeja on tehty, ja aivan uutta liiketoimintaa on käynnistymässä. Positiivista on se, että investointeja on tehty ja tehdään useille eri toimialoille ja eri puolille maakuntaa. Digitalisaation ja tekoälyn voimakkaan lisääntymisen myötä uusien avointen työpaikkojen määrän ei kuitenkaan odoteta kasvavan aivan yhtä voimakkaasti kuin aikaisemmissa talouden käännekohtissa on tapahtunut. Uusia osaamisvaatimuksiakin tulee.

Työmarkkinoiden näkymät ovat siis tällä hetkellä erittäin vaihtelevat, esim. paikkakunnasta, yrityksen koosta ja yrityksen toimialasta riippuen. Yleistilanne Keski-Suomessa on vielä negatiivinen tai vaisu. Pieniä merkkejä paremmasta kehityksestä on silti olemassa. Eri mittauksilla on saatu hieman erilaisia odotusnäkyviä. Keski-Suomen kauppakamarin talouskyselyn mukaan yritykset ovat varovaisen optimistisia näkemyksissään yritysten liikevaihdon, henkilöstömäärän, investointien ja viennin kehityksestä. Elinkeinoelämän Keskusliiton suhdannebarometrin mukaan keskisuomalaisten yritysten kasvuodotukset ovat edelleen normaalia heikommat. Keski-Suomen aikajana ennustaa talouden varovaista elpymistä, mutta kasvu on epätasaista, kun vertaa eri toimialoja keskenään. TEM:n lyhyen aikavälin työmarkkinaennusteen mukaan BKT kääntyisi kasvuun vuonna 2025. Työllisyysaste laskee edelleen, ja käänne kasvuun tulisi työmarkkinaennusteen mukaan vasta vuonna 2026.

Lisätiedot: Pirkko Melville, johtaja, elinkeinot, työvoima ja osaaminen, pirkko.melville@ely-keskus.fi